

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Kaderrichtlijn Water

Diederik van der Molen
Projectleider KRW
DG - Water

16 maart 2011

Inhoud

- Introductie KRW
- Wat is er nieuw door de KRW?
- Wat heeft de KRW tot nu toe opgeleverd?
- Lessons learned
- Proces voor de komende jaren

Wat is “Kaderrichtlijn Water” ?

- Ruim 70 bladzijden (saaie) nogal juridische tekst
- EU Water Framework Directive – 22 dec 2000
 1. Water = grondwater (kwaliteit&hoeveelheid) en oppervlaktewater (kwaliteit): zoetwater en kustwater $\neq$ **waterbodem**
 2. Framework = EU kader, deels nationaal invullen $\neq$ **generieke EU-normen**
 3. Directive/richtlijn = wel wettelijk verbindend $\neq$ **vrijblijvend**
- **Hoofddoel:**
 - **beter integraal waterbeheer**
 - **gelijk (economisch) speelveld in Europa**

Doelen van de KRW

- Beschermen en verbeteren van watersystemen
- Voorkomen van achteruitgang
- Duurzaam watergebruik
- Economisch verantwoord waterbeheer (kostenterugwinning waterdiensten)
- Elimineren van prioritair gevaarlijke stoffen
- Extra bescherming van beschermde gebieden (natuur, drinkwater)

- Realiseren van de 'goede toestand' in 2015
- Grondwater
 - Goede **chemische** toestand & Goede **kwantitatieve** toestand
- Oppervlaktewater
 - Goede **chemische** toestand & Goede **ecologische** toestand
- Uitzondering in tijd en hoogte mogelijk!

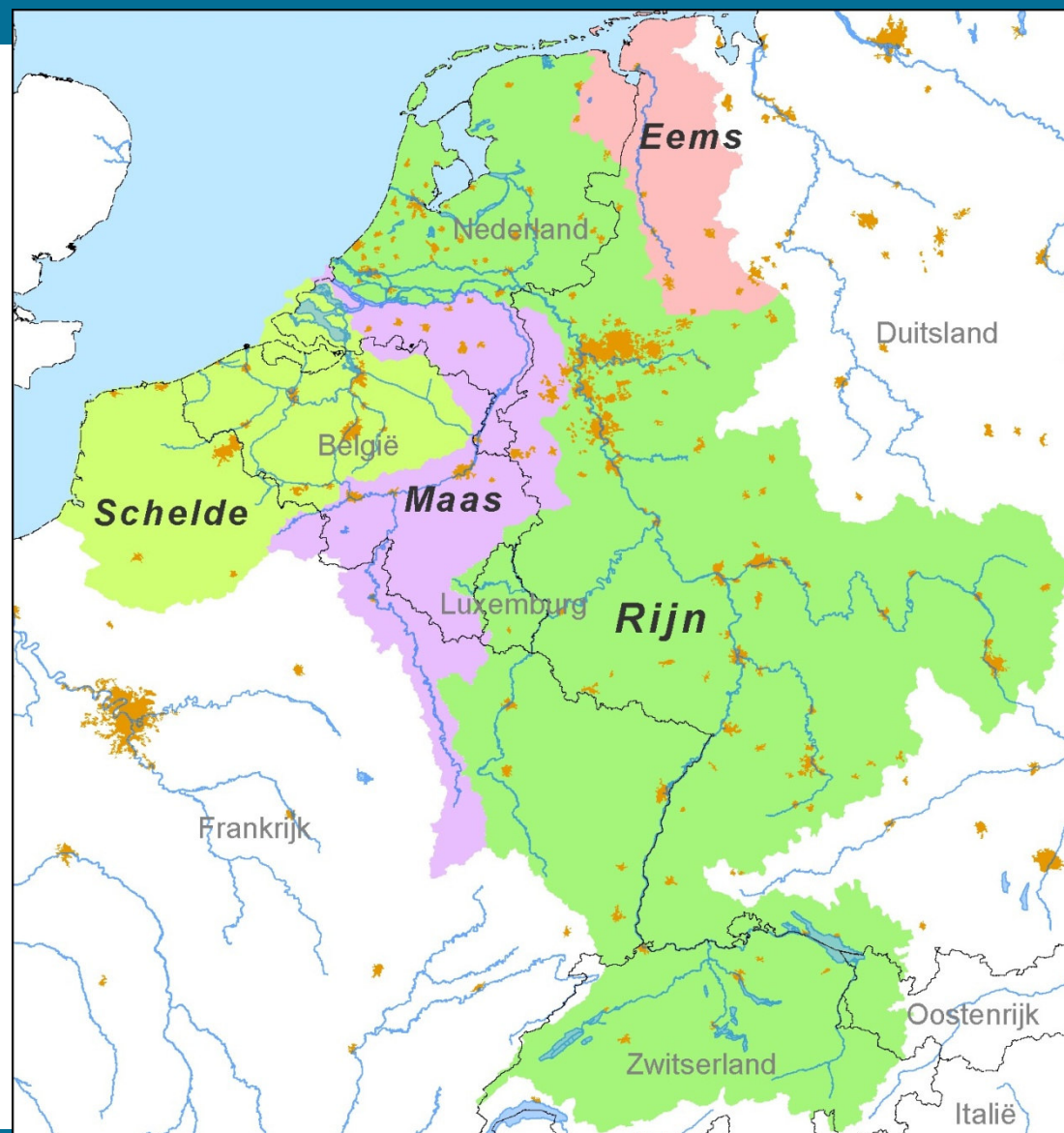

Wat is nieuw tov situatie vóór 2000?

- Nieuwe Europese **watertaal**
- **Stroomgebied**grenzen i.p.v. staatkundige grenzen
- **Waterlichamen** als werkeenheid
- Nieuw **planinstrument** (stroomgebiedbeheersplannen, maatregelpakketten)
- Strikt **tijdpad**:
 - 2000: start,
 - 2005: problemen in beeld,
 - 2009: plan en maatregelprogramma,
 - 2012: maatregelen operationeel,
 - 2015: goede toestand,
 - 2015 en 2021: update plannen
- Maatregelen als **resultaatverplichting**
- Centrale + brede rol **ecologie** (juridisch verankerd)
- Hydromorfologie: **sterk veranderd en kunstmatige waterlichamen**

Stroomgebieden

Afstemming planvorming

Rijksnota

1 x

Provinciale plannen

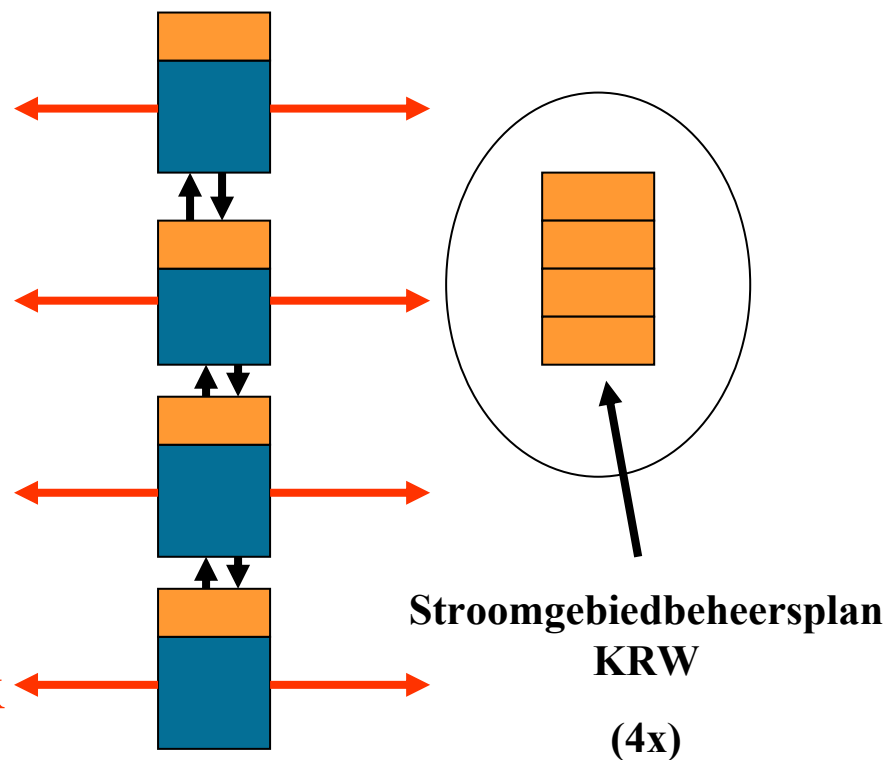
12x

Waterschapsplannen

26x

Gemeentelijke plannen

467x

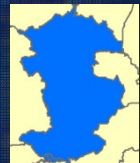
Ratumsebeek

Langzaam stromende middenloop / benedenloop op zand
- Hoog ambitieniveau

Huidige situatie

- Beperkte normalisatie
- Beïnvloeding landbouw
- Beperkt aantal knijpstuwen aanwezig

Ratumsebeek

Langzaam stromende middenloop / benedenloop op zand
- Hoog ambitieniveau

Toekomstige situatie

- Retentie water
- Oude meanders aansluiten
- Beschaduwing

Overijsselse Vecht

Langzaam stromend riviertje op zand / klei - hoog ambitieniveau

Huidige situatie

- Kanaliseatie en beschoeiing oevers
 - Stuwen - Te diep zomerbed
 - Landbouw in winterbed
- Onnatuurlijke peilverschillen, daardoor ontbreken moerassen en overstromingsgebieden in winter.
 - Inperking door dijken

Overijsselse Vecht

Langzaam stromend riviertje op zand / klei - hoog ambitieniveau

Toekomstige situatie

- Aankoppelen geïsoleerde meanders (niet alle)
- Oeverbeschoeiing weghalen (waar mogelijk)
- Stuwen (op termijn) vervangen door cascades
- Zomerbed verondiepen
- Landbouw op grotere afstand van zomerbed
- Natuurlijker peilbed
- Aanleg poelen winterbed

Wat heeft de KRW tot nu toe opgeleverd?

1. Veel werk voor ecologen en vele anderen!
2. We spreken veel meer de zelfde watertaal
3. Extra druk op generiek beleid (mest, bestrijdingsmiddelen)
4. Extra investering op aanvullende maatregelen
5. Water-ecologie juridisch beter gezekerd
6. Beter (inter)nationaal wateroverleg

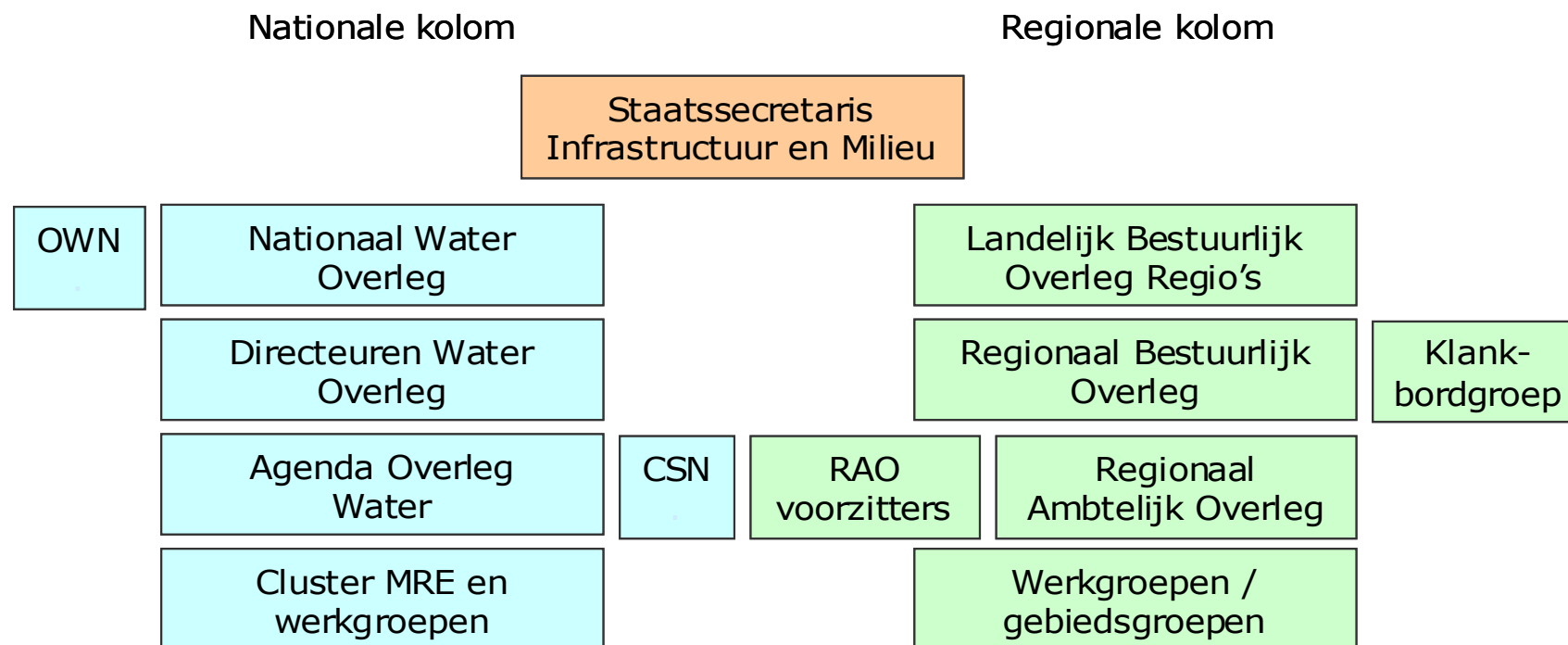
Extra investeringen van aanvullende maatregelen

Miljoen €	Eems	Maas	Rijn	Schelde	Totaal
Periode 2010-2015	149	503	1.502	74	2.228
Periode 2016-2027	119	780	1.076	27	2.002
Totaal	268	1.283	2.578	101	4.230

- 3,5 miljard € regionale wateren en 0,7 miljard € rijkswater
- maar stijging waterschapslasten gering (<1% per jaar)

Overlegstructuur nationaal

- provincie, waterschap en gemeente samen aan zet!
- internationaal: buurlanden spreken ons aan op Kierbesluit

Lessons learned

Neem kennis van het boekje Tien Jaar Ervaring!

Lessons learned: Draagvlak is belangrijker dan ecologische kennis

- Werken aan ecologische maatlatten is leuk en nodig
- Goede ecologische analyse is belangrijk
- Maar: maatregelen komen er alleen met draagvlak
- Publieke participatie > Bestuurlijk draagvlak
- Neem anderen mee naar het water en deel je enthousiasme
 - en houd rekening met tegenslagen!

Lessons learned: Niet alles hoeft 'natuurlijk'!

- KRW is een Framework <> 'Het moet van Europa'
- Wees ambitieus maar ook realistisch!
- Moeten sloten en kanalen allemaal natuurvriendelijke oevers hebben?
- Moet de Baakse beek meanderen?
- Hoe reëel is het om overal natuurlijk peil na te blijven streven?
- Vismigratie bevorderen in/uit kunstmatige polders?
- P norm in diepe polders van west-Nederland?

Lessons (to be) learned: Waterlichamen en beschermde gebieden

1. Waterlichamen

- Niet al het water valt onder één van > 700 waterlichamen
- In sommige regio's > 75% van het wateroppervlak niet!
- Doelen buiten waterlichamen niet juridisch bindend vastgelegd
- Geen KRW monitoring buiten waterlichamen
- Wel beleid (puntlozingen, mestbeleid)

2. Beschermde gebieden

- Doelen gescheiden
- Watermaatregelen allemaal in waterplannen en stroomgebiedbeheerplan
- Uitzonderingen KRW ook van toepassing in beschermde gebieden (tenzij richtlijn beschermd gebied anders zegt)
- Doelen Natura2000 gebied hoeven niet in 2015 gerealiseerd te zijn
- Strijdigheid in doelen KRW en N2000 zwaar overschat! Wel keuze maken!

Lessons (to be) learned: Geen achteruitgang

- KRW art 4.1.a.i: “leggen de lidstaten de nodige maatregelen ten uitvoer ter voorkoming van achteruitgang van de toestand.....”
- Uitgewerkt in Amvb:
 - Tussen planperiodes (6 jaar i.p.v. jaar tot jaar)
 - Toestandklassen en niet concentratie / Ecologische Kwaliteits Ratio
 - Behalve in laagste klasse
 - Per stof of kwaliteitselement
 - **Getoetst aan plan i.p.v. een lozing / ingreep**

Tot slot: proces in de tijd op hoofdlijn

- 2011: Werkprogramma en Onderzoeksmaatregelen
 - Mrt/apr 2011: themabijeenkomsten werkprogramma
 - Eind 2011 formele inspraak werkprogramma
- 2012: Nationaal kader voor gebiedsproces
 - 22 dec: rapportage voortgang maatregelen aan EC
- 2013: Gebiedsproces
 - 1e helft 2013: publieke participatie resterende beheerkwesties
- 2014: Ontwerp-plannen
- 2015: Definitieve plannen
 - 1e helft 2015: publieke participatie ontwerp-plannen